

HURTIGRUTEN

**Delårsrapport for andre kvartal og
første halvår 2008**

Hurtigruten ASA

Delårsrapport for andre kvartal og første halvår 2008

Hovedtrekk i andre kvartal

- Salg av virksomheter tidkrevende i vanskelig marked
- Stor kostnadsøkning - finans og bunkers
  - Nesten dobling av finansposter
  - Bunkersprisen økt med 38 prosent
  - Økt tapsavsetning på kollektivkontrakt 30 millioner kroner
- Inntekstvekst i kjernevirksomheten - Hurtigruten
  - Flere passasjerer om bord
  - Økning i billettpris og ombordsalg

Krevende situasjon

Driften i andre kvartal ga et overskudd før skattekostnad på 26 millioner kroner, mot et overskudd på 102 millioner kroner i andre kvartal i 2007. Første halvår viser et underskudd før skattekostnader på 186 millioner kroner mot et underskudd på 34 millioner kroner første halvår 2007.

Resultat i andre kvartal og første halvår preges av høyere bunkers- og finanskostnader, men også flere passasjerer, høyere snittpriser og høyere ombordsalg i forretningsområdet Hurtigruten.

Resultatsvekkelsen i andre kvartal sammenlignet med 2007 skyldes i hovedsak:

- De løpende bunkerskostnadene øker med 25 millioner kroner, og det er i tillegg gjort en ny avsetning på 30 millioner kroner for høyere bunkerskostnader i kollektivkontrakt med Troms fylkeskommune
- Finanskostnadene øker med 30 millioner kroner
- NOx-avgiften er 22 millioner kroner lavere fordi Hurtigruten er innmeldt i NOx-fondet

Hurtigruten er medlem av NHOs NOx-fond, og kan derfor redusere den løpende kostnaden til cirka 25 prosent av tidligere kostnad. NOx kostnaden i første halvår er av den grunn 22 millioner kroner lavere enn i første halvår 2007 og belastningen fra første kvartal i år er reversert i andre kvartal. NOx-fondets medlemmer forplikter seg kollektivt til å redusere sine utslipp med til sammen 30 000 tonn NOx fordelt på 2 000 tonn i 2008, 4 000 tonn i 2009 og 24 000 tonn i 2010. Til sammenligning er Hurtigrutens årlige utslipp rundt 4 500 tonn. Statens forurensningstilsyn vil følge opp at fondet når sine mål. Dersom målene ikke nås kan medlemmene pålegges å betale full avgift for sin andel av utslippene.

Resultatsvekkelsen første halvår 2008 sammenlignet med 2007 skyldes i hovedsak de samme forhold som i kvartalet.

- Løpende bunkerskostnader øker med 34 millioner kroner og avsetning på kollektivkontrakt økes med 30 millioner kroner på grunn av høyere bunkerspris.
- Finanskostnadene øker med 57 millioner kroner
- Kostnader relatert til forbedringsprogram og salgsprosesser er bokført med 30 millioner kroner første halvår i år
- NOx-avgiften er redusert med 22 millioner kroner

Den sterke økningen av bunkerskostnaden har gjort at mange aktører innfører bunkerstillegg. I andre kvartal innførte også Hurtigruten et bunkerstillegg på 40 kroner per person per dag. Siden den gang er bunkersprisen steget ytterligere, og bunkerstillegget økes nå til 75 kroner per person per dag.

Selskapet har startet en prosess for å vurdere mulighetene for å selge Kollektivvirksomheten, ett hurtigruteskip fra 1990-generasjonen og øvrig virksomhet som ikke regnes som kjerneaktiviteter. Formålet er å redusere gjeldsbelastningen.

Konsernet har solgt aksjene i Hurtigruten Hotels AS som driver hotellene Neptun og Strand i Bergen. I tillegg til aksjekjøpsavtale er det inngått en langsiktig samarbeidsavtale som fortsatt sikrer Hurtigruten hotellkapasitet i Bergen for sine cruisepassasjerer ved disse hotellene. Salget ga en regnskapsmessig gevinst på 17 millioner kroner.

Det er et vanskelig marked for salg av virksomhet og den videre salgsprosessen vil være tidkrevende.

Forhandlingene med Staten om kompensasjon for NOx-avgift og økte bunkerskostnader i henhold til gjeldende Hurtigruteavtale fortsetter.

Hurtigruten konsernet består av forretningsområdene Hurtigruten, Explorer og Kollektivtrafikk. I tillegg kommer Øvrig virksomhet. Delårsrapporten inneholder segmentinformasjon for samtlige forretningsområder.

Delårsregnskap

Delårsrapporten er utarbeidet i samsvar med IAS 34.

Resultat

Hurtigruten konsernet hadde totale driftsinntekter i andre kvartal på 1 111 millioner kroner mot 1 069 sammenlignet med andre kvartal 2007. (Tall for tilsvarende periode 2007 vises heretter i parentes). Inntekstøkningen kommer i hovedsak som følge av økte passasjerinntekter og ombordsalgsinntekter for Hurtigruten. Det er spesielt satsingen i mai måned som gir resultater med 16,4 prosent flere gjestedøgn på rundtur, 3,7 prosent økning i snittpris og 9,1 prosent økning i ombordsalg per gjestedøgn. I tillegg bidrar bussvirksomheten til inntektsøkningen som følge av økt aktivitet på turkjøring.

Totale driftsinntekter for Hurtigruten konsernet var første halvår på 1 891 millioner kroner (1 826 millioner kroner). Inntektsøkningen i halvåret kommer også i hovedsak fra forretningsområdene Hurtigruten og Kollektivtrafikk. For Hurtigruten er det vinter- og mai-satsingen som gir resultater i form av økte passasjerinntekter og økt ombordsalg. For forretningsområdet Kollektivtrafikk er det spesielt bussvirksomheten som bidrar, men også ferge- og hurtigbåtvirksomheten har økte egeninntekter. Som følge av at Troms fylkeskommune har tatt over utfakturering av skoleinntekter innen bussvirksomheten reduseres egeninntektene med 12 millioner kroner i andre kvartal og 26 millioner kroner i første halvår, som har motpost i tilsvarende økte kontraktsinntekter.

Konsernets driftskostnader før av- og nedskrivninger var 907 millioner kroner i andre kvartal (820 millioner kroner). Kostnadsøkningen er knyttet til økt aktivitet i kvartalet som gir økte vare-, personal- og andre passasjerrelaterte kostnader, i tillegg til kostnader knyttet til styrket salgs- og markedsføringsinnsats. Økningen i personalkostnader er for øvrig knyttet til lønnsøkning, samt at ferge- og hurtigbåtvirksomheten har hatt utfordringer knyttet til personalsituasjonen i sommeravviklingen som følge av høy aktivitet, stramt arbeidsmarked og høyt sykefravær. Selskapet har mottatt nettolønn for Hurtigruten som utgjør 20 millioner kroner for andre kvartal. Bunkersprisen har økt med 38 prosent, men som følge av at det i kvartalet er ført en avgiftsreduksjon for NOx på 22 millioner kroner knyttet til at hurtigruteskipene er innmeldt i NOx-fondet, øker bunkerskostnadene i konsernet med kun 3

millioner kroner. Avgiftsreduksjonen gjelder hele første halvår. Kvartalet er belastet med 20 millioner kroner knyttet til forbedringsprogrammet og prosessen ved salg av virksomhet.

For første halvår var konsernets driftskostnader før av- og nedskrivninger på 1 737 millioner kroner (1 588 millioner kroner). Kostnadene for første halvår er påvirket av en økning i bunkersprisen på 36 prosent. Merkostnaden i halvåret er på 34 millioner kroner, etter reduksjon for kompensasjon i NOx tilsvarende 22 millioner kroner. Selskapet har mottatt nettolønn for Hurtigruten som utgjør 46 millioner kroner for første halvår. Halvåret er belastet med 30 millioner kroner knyttet til forbedringsprogrammet og prosessen ved salg av virksomhet. For øvrig gjelder tilsvarende redegjørelse som for kvartalet.

Andre tap, gevinster og inntekter utgjorde en netto kostnad i andre kvartal på 8 millioner kroner. Det er foretatt en ytterligere avsetning på kollektivkontrakten med Troms fylkeskommune for drift av ferge- og hurtigbåtvirksomheten med 30 millioner kroner. Avsetningen er knyttet til utviklingen i bunkerspris i 2008. Reversering av nedskrivning i 2007 på tilsvarende kontrakt utgjør 6 millioner kroner, slik at netto tap er 24 millioner kroner. Salg av hotellvirksomheten i Bergen ga en gevinst på 17 millioner kroner. Det var ingen vesentlige tap, gevinster og andre inntekter i andre kvartal i fjor.

For første halvår utgjorde andre tap, gevinster og inntekter en kostnad på 2 millioner kroner. For ferge- og hurtigbåtvirksomheten utgjør netto tap på kollektivkontrakt 20 millioner kroner, som oppveies av gevinsten ved salg av hotellvirksomheten i Bergen.

Konsernets driftsresultat før av- og nedskrivninger (EBITDA) i andre kvartal ble 196 millioner kroner (249 millioner kroner). Svekkelsen på til sammen 53 millioner kroner skyldes i hovedsak økte driftskostnader relatert til økt aktivitet og styrket salgs- og markedsføringsinnsats, samt høye personalkostnader innenfor ferge- og hurtigbåtvirksomheten. Driftsresultat før av- og nedskrivninger for første halvår er på 152 millioner kroner (260 millioner kroner). Svekkelsen på 108 millioner kroner i sammenligningen mellom halvårsresultatene skyldes i hovedsak økte bunkerskostnader samt økte drifts- og salgs-/markedskostnader relatert til økt aktivitet. Kostnader til forbedringsprogrammet og salg av virksomhet er også med på å forklare svekkelsen både i kvartalet og i halvåret.

Kvartalets av- og nedskrivninger beløp seg til 107 millioner kroner (115 millioner kroner). Av- og nedskrivninger for første halvår beløp seg til 218 millioner kroner (232 millioner kroner).

Konsernets driftsresultat etter av- og nedskrivninger (EBIT) ble 89 millioner kroner i andre kvartal (134 millioner kroner). Driftsresultat etter av- og nedskrivninger for første halvår ble -66 millioner kroner (28 millioner kroner).

Kvartalets netto finansposter ble i kvartalet -69 millioner kroner (-39 millioner kroner). Økningen reflekterer en betydelig renteøkning kombinert med økt gjeldsbelastning som følge av leveringen av MS Fram i mai 2007, samt svakere resultatandel fra Nor Lines AS. Netto finansposter ble i første halvår -129 millioner kroner (-72 millioner kroner).

Konsernets resultat før skatt for videreført virksomhet ble 19 millioner kroner i andre kvartal (95 millioner kroner). For første halvår ble resultatet -195 millioner kroner (-43 millioner kroner).

Konsernets resultat før skatt ble 26 millioner kroner i andre kvartal (102 millioner kroner). For første halvår ble resultatet -186 millioner kroner (-34 millioner kroner).

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter viser i andre kvartal en reduksjon på 368 millioner kroner i forhold til samme periode i 2007. I første halvår viser kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter en reduksjon på 342 millioner kroner i forhold til første halvår 2007. Reduksjonen for både kvartalet og halvåret forklares delvis av lavere resultat i perioden sammenlignet med samme periode i 2007, samt negativ utvikling i arbeidskapital.

Netto negativ kontantstrøm fra investeringsaktiviteter er 618 millioner lavere enn i andre kvartal 2007. Reduksjonen skyldes hovedsaklig investering i MS Fram i andre kvartal i fjor. I første halvår er netto negativ kontantstrøm fra investeringsaktiviteter 435 millioner kroner lavere enn i første halvår 2007. Netto reduksjon er knyttet til investering i MS Fram i 2007, og økte investeringer i busser i første kvartal i år som følge av oppstart anbud i Ofoten, Ballangen og Nord-Salten. Effekten av investeringene reduseres som følge av gjennomførte salg i første halvår 2007 som genererte innbetaling på 142 millioner kroner.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter viser en netto reduksjon på 437 millioner kroner sammenlignet med samme periode i 2007. Reduksjonen skyldes at investering i MS Fram i andre kvartal i 2007 delvis ble finansiert med et lån på 450 millioner. Til sammenligning er låneopptak i andre kvartal 2008 på 100 millioner som et kortsiktig lån. I første halvår er netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter 375 millioner kroner lavere enn i første halvår 2007. Reduksjonen forklares i hovedsak av vesentlig lavere låneopptak i 2008 sammenlignet med tilsvarende periode i 2007.

Balanse og likviditet

Eiendeler og gjeld knyttet til Bergenske Reisebyrå AS samt bokført verdi av et 1990-generasjons skip, er i henhold til IFRS 5 presentert som "Anleggsmidler holdt for salg" og "Gjeld knyttet til anleggsmidler holdt for salg" per 30. juni 2008.

Konsernets anleggsmidler per 30. juni 2008 var 6 216 millioner kroner inkludert "Anleggsmidler holdt for salg" (6 306 millioner kroner). Endringen knytter seg i hovedsak til økning i finansielle anleggsmidler som følge av økt markedsverdi av konsernets finansielle instrumenter.

Totale omløpsmidler var per 30. juni 2008 1 680 millioner kroner (1 645 millioner kroner). Arbeidskapitalen er redusert med 288 millioner kroner i forhold til utgangen av andre kvartal 2007, og utgjorde -37 millioner kroner per 30. juni 2008.

Likvide midler utgjorde 1 024 millioner kroner per 30. juni 2008 inkludert ubenyttede trekkrettigheter (682 millioner kroner eksklusive ubenyttede trekkrettigheter og bundne midler), mot 1 022 millioner kroner på samme tid i 2007 (795 millioner kroner eksklusive bundne midler).

Konsernet hadde ved utgangen av juni 2008 en total langsiktig gjeld på 4 138 millioner kroner inkludert "Gjeld knyttet til anleggsmidler holdt for salg" (4 430 millioner kroner). Reduksjonen knytter seg til betalte avdrag redusert for opptak av ny gjeld på 132 millioner kroner.

Den kortsiktige gjelden beløp seg til 1 717 millioner kroner (1 394 millioner kroner). Endringen knytter seg til økning i første års avdrag på langsiktig gjeld som følge av økt belåning og økte offentlige avgifter.

Konsernet hadde per 30. juni 2008 en egenkapital på 1 689 millioner kroner mot 1 652 millioner kroner på samme tid i fjor. Egenkapitalandelen var 21,4 prosent (20,8 prosent på samme tid i 2007). Konsernet har et konvertibelt obligasjonslån på totalt 150 millioner kroner som innregnes som egenkapital i forhold til konsernets låneavtaler. Inkludert dette var egenkapitalandelen per 30. juni 2008 på 23,2 prosent.

Transaksjoner med nærstående

Transaksjoner med nærstående parter er inngått på markedsmessige vilkår. Nærstående parter er i denne sammenheng nøkkelpersoner i selskapet samt tilknyttede selskap. Det har ikke vært vesentlige endringer i første halvår på type transaksjoner eller størrelse på transaksjonene med nærstående parter.

Forretningsområder

Hurtigruten

Forretningsområdet Hurtigruten er den største virksomheten i konsernet og står for om lag 50 prosent av konsernets årlige driftsinntekter. Det er denne aktiviteten som har størst økonomisk betydning for konsernet. Per 30. juni 2008 hadde forretningsområdet 12 skip, hvorav 11 skip brukes i daglige seilinger i Hurtigrutens konsesjonsrute mellom Bergen og Kirkenes. MS Nordnorge har fra årsskiftet og frem til mai blitt benyttet innenfor forretningsområdet Explorer til cruise i Antarktis på vinteren. Aktiviteten i Antarktis vil bli videreført med kun ett skip, explorerskipet MS Fram. MS Nordstjernen benyttes på Svalbard om sommeren.

Driftsinntektene i andre kvartal var 651 millioner kroner (627 millioner kroner). Økningen forklares i hovedsak av økte passasjerinntekter og økte ombordsalgsinntekter med til sammen 25 millioner kroner. Dette er knyttet til vekst i antall gjestedøgn i rundturssegmentet, men distanseinntektene øker også som følge av en prisøkning på 15 prosent. Ombordsalg per gjestedøgn øker med syv prosent. Driftsinntektene for første halvår var 970 millioner kroner (927 millioner kroner). Økningen forklares også her i hovedsak av økte rundtursinntekter med 25 millioner kroner, økte distanseinntekter med 7 millioner kroner samt økte ombordsalgsinntekter med 17 millioner kroner. Driftsinntektene for første halvår 2007 inneholder utleieinntekter som ikke gjentas i 2008.

Rundreisepassasjerer (Bergen-Kirkenes–Bergen) utgjør den økonomisk viktigste kundegruppen for Hurtigruten, mens distansepassasjerer (som reiser deler av strekningen) er i antall den største kundegruppen på årsbasis. Antall gjestedøgn innenfor rundreisesegmentet var i årets andre kvartal 224 569 mot 219 758 i samme periode i 2007. Mai måned kan vise til en betydelig volumvekst på 16,4 prosent, som et resultat av en bevisst strategisk satsing på skuldervesong. Samtidig har sommermånedene juni vært lavere enn forventet med en nedgang på 7,2 prosent. Snittprisen for kvartalet er på nivå med fjoråret, med positiv utvikling i juni på 5,2 prosent. For første halvår øker antall gjestedøgn for rundreise med syv prosent fra 275 136 gjestedøgn i 2007 til 294 521. Snittprisen er lik fjoråret. Antall gjestedøgn innen distansepassasjersegmentet var i andre kvartal på 109 551, mot 116 096 i andre kvartal 2007. Det har vært bevisst jobbet med å dreie distanseproduktet over fra ren transport til minicruise, med en positiv prisutvikling som resultat. Snittpris per gjestedøgn innen segmentet har økt fra 694 kroner i andre kvartal 2007 til 797 kroner i andre kvartal 2008. Dette tilsvarer en økning på 14,9 prosent. I første halvår er det en nedgang i antall gjestedøgn på 3,1 prosent fra 193 415 i 2007 til 187 463 i 2008. Snittprisen per gjestedøgn øker med 9,7 prosent.

Driftskostnadene beløp seg til 475 millioner kroner i andre kvartal (431 millioner kroner). Endringen skyldes hovedsakelig økt salgs- og markedsinnsats, samt økte kostnader som følge av økt aktivitet. Bunkerskostnader er i kvartalet på nivå med fjoråret til tross for en prisøkning på 38 prosent. Dette er knyttet til at avgiftsreduksjonen på 22 millioner kroner for halvåret, etter innmelding i NOx-fondet, i sin helhet tatt inn i andre kvartal. Driftskostnader for første halvår beløp seg til 847 millioner kroner (798 millioner kroner). Kostnadsøkningen er i hovedsak relatert til bunkers som øker med 14 millioner kroner, økt aktivitet og økte salgs- og markeds-kostnader.

Driftsresultatet før av- og nedskrivninger (EBITDA) i andre kvartal ble 177 millioner kroner (196 millioner kroner). Driftsresultat før av- og nedskrivninger for første halvår ble 123 millioner kroner (147 millioner kroner).

Explorer

Hurtigruten konsernet har betydelig virksomhet innen explorer cruise, og turoperasjon på Grønland, Svalbard og i Antarktis, samt hotelldrift i Longyearbyen på Svalbard. Forretningsområdet Explorer benytter MS Fram til cruisevirksomhet i Antarktis på vinteren og på Grønland om sommeren. I tillegg disponeres ett skip, MS Nordstjernen, fra forretningsområdet Hurtigruten til cruisevirksomhet på Svalbard. Området disponerte tidligere også MS Nordnorge til cruisevirksomhet i Antarktis på vinteren, men som tidligere rapportert er skipet trukket tilbake grunnet manglende inntjeningsgrunnlag. Driftsinntektene for forretningsområdet utgjorde i 2007 om lag 13 prosent av konsernets årlige driftsinntekter.

Driftsinntektene for virksomhetsområdet Explorer i andre kvartal var 124 millioner kroner (122 millioner kroner). Driftsinntektene for første halvår var 259 millioner kroner (261 millioner kroner).

Driftskostnadene i andre kvartal beløp seg til 107 millioner kroner (99 millioner kroner). Kostnadsøkningen er i hovedsak knyttet til bunkers, samt økte kostnader knyttet til produktet Pol til Pol. Dette er imidlertid ikke sammenlignbart med fjoråret da produktet er noe endret. For første halvår var driftskostnadene på 232 millioner kroner (205 millioner kroner). Kostnadsøkningen er hovedsakelig knyttet til bunkers og produktet Pol til Pol.

Driftsresultatet før av- og nedskrivninger (EBITDA) i andre kvartal ble 17 millioner kroner (23 millioner kroner). Svakere EBITDA i kvartalet forklares i hovedsak med høye kostnader knyttet til forflytning av to skip mellom nordlige og sydlige farvann. Lavere antall gjestedøgn på produktet Pol til Pol dekker ikke kostnadene ved forflytningen mellom Antarktis og Grønland. Dette understøtter beslutningen om å trekke tilbake ett av to skip fra cruise i Antarktis. Svalbard viser imidlertid fortsatt resultatvekst med MV Polar Star tilbake etter at fjorårets sesong med skipet måtte kanselleres. Grønland har 21 prosent volumvekst, men høyere bunkerskostnader. For første halvår ble driftsresultat før av- og nedskrivninger for området på 27 millioner kroner (56 millioner kroner). Svakere EBITDA er også i halvåret knyttet til samme forklaringer som for kvartalet i tillegg til at uhellet med MS Fram 29. desember 2007 belaster i første halvår.

Kollektivtrafikk

Kollektivtrafikk står for om lag 35 prosent av konsernets årlige driftsinntekter. Forretningsområdet omfatter ferge- og hurtigbåtvirksomhet, samt en betydelig bussvirksomhet. Virksomheten drives i Finnmark, Troms og Nordland fylker. Den samlede flåten består av 34 ferger, 19 hurtigbåter og om lag 300 busser.

Driftsinntektene var 341 millioner kroner i andre kvartal (326 millioner kroner). For første halvår var driftsinntektene på 662 millioner kroner (634 millioner kroner).

Driftskostnader beløp seg til 288 millioner kroner (277 millioner kroner). For første halvår beløp driftskostnadene seg til 575 millioner kroner (538 millioner kroner). Hovedforklaringer er økte personalkostnader på grunn av et utfordrende arbeidsmarked og høyt sykefravær innen ferge- og hurtigbåtvirksomheten. Høye bunkers- og dieselpriiser preger også kostnadene.

Driftsresultatet før av- og nedskrivninger (EBITDA) i andre kvartal ble 28 millioner kroner (49 millioner kroner). For første halvår ble driftsresultatet før av- og nedskrivninger på 67 millioner kroner (99 millioner kroner).

EBITDA for ferge- og hurtigbåtvirksomheten er på 3 millioner kroner i andre kvartal, 26 millioner kroner lavere enn andre kvartal 2007. EBITDA for første halvår er på 32 millioner kroner (66 millioner kroner). Hovedforklaringen ligger i ytterligere avsetning på

kollektivkontrakt med Troms Fylkeskommune med 30 millioner kroner som følge av betydelig økning i bunkerspriser i 2008.

EBITDA for bussvirksomheten er på 25 millioner kroner, en bedring på 5 millioner kroner sammenlignet med andre kvartal 2007 som følge av god aktivitet på turkjøring og aktivitetsnivå tilpasset bemanningssituasjonen som gir lavere overtid. EBITDA for første halvår er på 35 millioner kroner (33 millioner kroner).

Øvrig virksomhet

Hurtigruten ASA er engasjert i sjøbasert godstransport gjennom sin 50 prosents eierandel i Nor Lines AS. Nor Lines AS er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. I tillegg eier konsernet også en begrenset portefølje av eiendommer, og har engasjementer i annen virksomhet som hovedsakelig er knyttet til konsernrelaterte aktiviteter. Området omfatter også konsernadministrasjon og reisebyråene. Reisebyråvirksomheten er fra første kvartal 2008 klassifisert under resultat for ikke videreført virksomhet i henhold til IFRS 5. Sammenligningstallene er omarbeidet tilsvarende. Hotellvirksomheten i Bergen gjennom datterselskapet Hurtigruten Hotels AS er solgt i andre kvartal.

Driftsinntektene fra Øvrig virksomhet i andre kvartal ble 18 millioner kroner (16 millioner kroner). For første halvår ble driftsinntektene 30 millioner kroner (32 millioner kroner). Gevinst fra salg av hotellvirksomheten i Bergen utgjør 17 millioner kroner i kvartalet og er klassifisert under andre tap/gevinster/inntekter.

Driftskostnader for virksomheten beløp seg til 61 millioner kroner i andre kvartal (34 millioner kroner). Avviket forklares i hovedsak med økte kostnader knyttet til det omfattende forbedringsprogrammet som er igangsatt i alle ledd av organisasjonen, i tillegg til at kostnader i forbindelse med salgsprogram er utgiftsført i virksomhetsområdet. For første halvår beløp driftskostnadene seg til 112 millioner kroner (74 millioner kroner). Tilsvarende forklaring som er gitt for andre kvartal gjelder for første halvår.

Driftsresultatet før av- og nedskrivninger (EBITDA) i andre kvartal ble -26 millioner kroner (-18 millioner kroner). For første halvår ble driftsresultat før av- og nedskrivninger -65 millioner kroner (-42 millioner kroner).

Sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer i andre halvår

Svak utvikling i dollar og pund

Hurtigruten konsernet har salgsinntekter i utenlandsk valuta, og er eksponert for risiko relatert til flere valutaer. Denne risikoen er særlig relevant i forhold til Euro, US dollar og UK pund. Den svake utviklingen i valutaer som US dollar og UK pund kan gi utfordringer for Hurtigrutens salgsinnsats i disse markedene på litt lengre sikt. Risikoen reduseres ved at selskapets bunkerspriser beregnes i US dollar. Valutarisikoen er redusert gjennom terminhandler for inneværende og neste år.

Høy gjeld

Hurtigruten konsernet har en betydelig gjeldsbelastning etter store investeringer i skip spesielt etter år 2000, og renteøkningene tynger. Regnskapet for første halvår 2008 viser en nær dobling av finansposter, og tiltak for å redusere gjelden er iverksatt. Hotellene i Bergen er solgt med en netto gevinst på 17 millioner kroner. Videre vurderes muligheten for salg av selskapets reisebyråer, ett hurtigruteskip og virksomheten innen kollektivtrafikk. Det er imidlertid et vanskelig marked, og arbeidet med salg vil ta tid. Renterisiko er ivaretatt gjennom risikoreduserende derivatkontrakter, men den kraftige renteøkningen har likevel påført selskapet betydelige merkostnader. Det er ikke inngått nye renterelaterte derivatkontrakter siden årsskiftet. Konkurransesituasjonen og redusert vekst i cruiseindustrien gjør det vanskelig å øke prisene for å kompensere kostnadsøkningen.

Økning i bunkerspriser

Konsernets virksomheter er i stor grad drivstoffintensive, og selskapet tynges av den sterke økningen i bunkerskostnader. Virksomhetsområdene Hurtigruten og Explorer, som ikke får kompensert prisøkningen på bunkers, forbruker samlet over 85 millioner liter bunkers årlig. En prisoppgang på nær 2 kroner literen siden andre kvartal 2007 gjør betydelige utslag på regnskapet. Som for renterisikoen er også bunkersrisiko ivaretatt gjennom risikoreducerende derivatkontrakter, men den kraftige økningen i bunkerspris har likevel påført selskapet store merkostnader. Det er ikke inngått bunkersrelaterte derivatkontrakter siden årsskiftet. Konkurransesituasjonen i næringen gjør det utfordrende å øke prisene for å kompensere kostnadsøkningen. Selskapet har likevel fulgt mange konkurrenter, og innførte dette kvartalet et bunkersrelatert tillegg (fuel surcharge) per døgn om bord på reiser med Hurtigruten og på våre explorer-cruise på Grønland, Svalbard og i Antarktis.

Lavere vekst i cruiseindustrien

En stor del av Hurtigruten konsernets inntekter kommer fra cruisesegmentet på norskekysten og for virksomhetsområdet Explorer. Konjunkturedgangen og uro i amerikansk og europeisk økonomi har gitt redusert vekst innen cruiseindustrien, en utvikling også Hurtigruten merker. Et omfattende forbedringsprogram er igangsatt for å styrke spesielt salgs- og markedsorganisasjonen i Norge og i utlandet. Dette skal bidra til en generell salgsvekst, men også bidra til å kompensere for lavere vekst i cruiseindustrien.

Vanskelig arbeidsmarked for ferge- og hurtigbåtvirksomheten

All norsk sjøbasert virksomhet har de siste årene forholdt seg til et sterkt presset arbeidsmarked for sjøfolk. Spesielt har dette vist seg for konsernets ferge- og hurtigbåtvirksomhet. Skiftbasert virksomhet i ikke-sentrale strøk må ofte rekruttere spesialkompetanse fra nærområdet. Dette gir spesielt store utfordringer når det nasjonale arbeidsmarkedet for sjøfolk er presset, og man konkurrerer om kvalifisert mannskap med en økonomisk sterk offshoreindustri. Hurtigruten konsernet har over tid bidratt til rekrutteringen med å være landsdelens største lærlingebedrift for sjøbasert virksomhet. Dette har imidlertid ikke vært nok. Myndigheter og utdanningsinstitusjoner må sammen med bransjen intensivere arbeidet med å øke rekrutteringen.

Utsiktene fremover

Hurtigruten konsernet er i en krevende situasjon i et vanskelig marked og det er påkrevd med omfattende endringer. Selskapet arbeider med fire hovedtiltak:

1. Øke inntektene

Gjennom et omfattende forbedringsprogram er salgsorganisasjonen styrket både med kompetanse og kapasitet. Det satses tungt for å få flere passasjerer om bord og samtidig øke tilbudet til passasjerene både om bord og på destinasjonene i land. Forbedringsprogrammet har i kvartalet gitt resultater gjennom blant annet 16 prosent vekst på rundtursreiser i mai.

2. Redusere gjeld

Selskapet har en tung finansiell struktur med en brutto rentebærende gjeld på 4 505 millioner kroner. Gjeldsbelastningen må reduseres, og det ble derfor på generalforsamlingen i mai lansert et program for å vurdere muligheten for salg av virksomheter og aktiva, tilsvarende cirka 40 prosent av konsernets virksomhet. Dette arbeidet fortsetter.

3. Redusere kostnadene

Konsernets salgs-, markeds- og administrasjonskostnader er høyere enn kostnadene til konkurrenter det er naturlig å sammenligne seg med. Det vil derfor igangsettes et arbeid med sikte på å konsolidere virksomheten og redusere kostnadene både i landorganisasjonen i Norge og i salgapparatet i utlandet.

4. Hurtigruteavtalen

Hurtigruteavtalen med Staten trådte i kraft 1. januar 2005 og løper til 31. desember 2012, og definerer rammevilkårene for hurtigrutedriften. Det har vært forhandlet over lang tid med Staten for å oppnå kompensasjon for NOx-avgift og økte bunkerskostnader. Så langt har man ikke kommet til en tilfredsstillende løsning, men arbeidet fortsetter og vil intensiveres. Selskapet er av den oppfatning at avtalen med Staten i sin nåværende form ikke kan fortsette.

Styret vurderer at det vil ta tid å gjøre de endringer i Hurtigruten som er nødvendig for å oppnå tilfredsstillende lønnsomhet. Selskapet gjennomfører selv et omfattende program for å redusere gjelden, øke inntektene og redusere kostnadene. Styret er imidlertid av den oppfatning at det er påkrevd med en rask avklaring i forhold til Staten vedrørende de rammevilkår selskapet skal arbeide under i tiden fremover.

Narvik 22. august 2008
Styret i Hurtigruten ASA

HURTIGRUTEN KONSERN - Revidert regnskap

Resultatregnskap

(NOK 1 000)

	Note	2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007
Salgsinntekter		883 829	862 632	1 344 813	1 325 287	2 773 446
Kontraktsinntekter		226 773	206 095	546 521	501 153	979 037
Sum driftsinntekter		1 110 602	1 068 727	1 891 334	1 826 440	3 752 483
Personalkostnader	8	355 712	335 916	685 209	660 404	1 411 526
Andre driftskostnader	8	551 049	484 090	1 052 041	927 375	1 909 048
Av- og nedskrivninger		107 161	115 218	217 729	231 805	453 237
Andre tap/(gevinster)/(inntekter) - netto	7	7 877	(467)	2 493	(21 482)	32 073
Driftsresultat		88 803	133 970	(66 138)	28 338	(53 402)
Driftsresultat før avskrivninger		195 964	249 188	151 591	260 143	399 835
Resultat på investering i tilknyttede selskap		6 767	13 232	13 461	18 379	29 580
Finansinntekter		64 666	27 929	116 098	55 966	150 948
Finanskostnader		(140 779)	(80 272)	(258 840)	(146 140)	(370 308)
Netto finansposter		(69 346)	(39 111)	(129 281)	(71 795)	(189 780)
Resultat før skattekostnad for videreført virksomhet		19 457	94 859	(195 419)	(43 457)	(243 182)
Skattekostnad for videreført virksomhet		(8 055)	(24 017)	45 377	14 052	60 535
Resultat for videreført virksomhet		11 402	70 842	(150 042)	(29 405)	(182 647)
Resultat før skattekostnad for avviklet virksomhet	2	6 506	7 393	9 340	9 750	19 625
Skattekostnad avviklet virksomhet	2, 8	(2 220)	-	(2 220)	-	(4 665)
Periodens resultat		15 688	78 235	(142 922)	(19 655)	(167 687)
Herav minoritetens andel		(531)	10 084	13 033	24 870	36 687
Resultat per aksje		0,59	3,49	(5,68)	(2,28)	(9,49)
Utvannet resultat per aksje		0,59	3,49	(5,68)	(2,28)	(9,49)

Balanse (NOK 1 000)		30.06.2008	30.06.2007	31.12.2007	01.01.2007
Eiendeler					
Immaterielle eiendeler		333 260	326 948	339 681	313 247
Varige driftsmidler		5 219 537	5 783 677	5 646 381	5 564 552
Finansielle anleggsmidler		245 900	195 855	160 133	197 492
Omløpsmidler		1 679 825	1 644 897	1 567 934	1 413 080
Anleggsmidler holdt for salg	2	417 014	-	-	-
Sum eiendeler		7 895 536	7 951 377	7 714 129	7 488 371
Egenkapital og gjeld					
Innskutt og opptjent egenkapital	5	1 447 128	1 438 363	1 561 585	1 464 041
Minoritetsinteresser		241 824	214 117	226 479	192 357
Sum egenkapital		1 688 952	1 652 480	1 788 064	1 656 398
Avsetning for forpliktelser		350 740	474 500	436 600	526 150
Langsiktig gjeld	6	3 755 337	4 430 033	4 231 581	4 143 287
Kortsiktig gjeld	6	1 717 341	1 394 364	1 257 883	1 162 536
Gjeld knyttet til anleggsmidler holdt for salg	2, 6	383 166	-	-	-
Sum gjeld		6 206 584	6 298 897	5 926 065	5 831 973
Sum egenkapital og gjeld		7 895 536	7 951 377	7 714 129	7 488 371

Egenkapitaloppstilling

(NOK 1 000)

		2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007
Egenkapital ved periodens begynnelse	5	1 631 312	1 569 512	1 788 064	1 656 398	1 656 398
Resultat i perioden		15 688	78 235	(142 922)	(19 655)	(167 687)
Kapitaløkning emisjon		-	-	-	-	300 000
Egne aksjer og emisjonskostnader		-	-	-	-	(21 586)
Endring minoritetsinteresse		-	-	-	-	-
Finansielle instrumenter til virkelig verdi		40 129	12 182	50 474	12 869	3 835
Andre egenkapitaljusteringer		1 823	-7 449	-6 664	2 868	17 104
Egenkapital ved utgangen av perioden		1 688 952	1 652 480	1 688 952	1 652 480	1 788 064

Kontantstrømoppstilling

(NOK 1 000)

		2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		162 911	531 125	(37 412)	304 790	225 239
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(7 422)	(625 275)	(66 681)	(501 629)	(481 665)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	6	18 208	455 705	(41 060)	333 620	425 428
Netto endring i kontanter		173 697	361 555	(145 153)	136 781	169 001
Kontanter i begynnelsen av perioden		508 189	433 264	827 039	658 038	658 038
Kontanter i slutten av perioden		681 886	794 819	681 886	794 819	827 039

SEGMENTINFORMASJON

HURTIGRUTEN

EXPLORER

	2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007	2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007
Salgsinntekter	609 849	588 880	807 882	775 903	1 667 976	123 951	121 614	259 262	261 451	492 052
Kontraktsinntekter	41 392	38 142	162 379	151 465	265 486	-	-	-	-	-
Sum driftsinntekter	651 241	627 022	970 261	927 368	1 933 462	123 951	121 614	259 262	261 451	492 052
Personalkostnader	172 137	168 157	308 437	313 239	652 829	27 875	28 054	59 326	57 673	122 154
Andre driftskostnader	302 507	263 331	538 949	484 894	1 007 106	78 636	70 896	173 031	147 780	310 462
Av- og nedskrivninger	64 745	71 545	132 722	145 456	281 028	8 263	7 328	16 827	10 127	27 398
Andre tap/(gevinster)/(inntekter) - netto	(2)	(126)	56	(17 434)	(22 729)	-	(2)	-	(2)	(2)
Driftsresultat	111 854	124 115	(9 904)	1 213	15 228	9 177	15 338	10 078	45 873	32 040
Netto finansposter	(58 773)	(46 676)	(110 790)	(74 150)	(178 986)	(7 935)	(4 999)	(14 410)	(5 031)	(17 955)
Resultat før skatt for videreført virksomhet	53 081	77 439	(120 694)	(72 937)	(163 758)	1 242	10 339	(4 333)	40 842	14 085
Resultat før skatt for avviklet virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultat før skatt	53 081	77 439	(120 694)	(72 937)	(163 758)	1 242	10 339	(4 333)	40 842	14 085
Driftsresultat før avskrivninger	176 599	195 660	122 819	146 669	296 256	17 440	22 666	26 905	56 000	59 438
Annen informasjon										
Eiendeler	4 801 067	4 849 961	4 801 067	4 849 961	4 661 879	1 103 327	1 210 644	1 103 327	1 210 644	1 133 052
Forpliktelser	4 255 458	4 244 355	4 255 458	4 244 355	4 012 166	665 323	666 693	665 323	666 693	622 611
Investeringer i perioden	51 911	23 597	75 255	23 597	72 897	-	600 787	530	600 787	534 678

SEGMENTINFORMASJON

	KOLLEKTIVTRAFIKK					ØVRIG VIRKSOMHET				
	2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007	2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007
Salgsinntekter	155 156	157 750	277 642	283 911	609 102	18 491	16 149	29 966	31 915	63 433
Kontraktsinntekter	185 381	167 952	384 142	349 688	713 551	-	-	-	-	-
Sum driftsinntekter	340 537	325 702	661 784	633 599	1 322 653	18 491	16 149	29 966	31 915	63 433
Personalkostnader	141 789	128 092	286 595	261 929	571 024	13 911	11 613	30 851	27 564	65 520
Andre driftskostnader	145 990	148 812	288 807	276 510	554 539	47 534	22 813	81 192	46 084	96 058
Av- og nedskrivninger	31 085	29 749	62 166	61 819	124 772	3 068	6 594	6 013	14 402	20 040
Andre tap/(gevinster)/(inntekter) - netto	24 650	(277)	19 208	(4 231)	55 061	(16 771)	(62)	(16 771)	185	(457)
Driftsresultat	(2 977)	19 326	5 008	37 572	17 257	(29 251)	(24 809)	(71 319)	(56 320)	(117 728)
Netto finansposter	(8 523)	(5 387)	(15 550)	(12 517)	(27 705)	5 885	17 952	11 469	19 904	34 668
Resultat før skatt for videreført virksomhet	(11 500)	13 939	(10 542)	25 055	(10 448)	(23 366)	(6 857)	(59 850)	(36 416)	(83 182)
Resultat før skatt for avviklet virksomhet	-	-	-	-	-	6 506	7 393	9 340	9 750	19 625
Resultat før skatt	(11 500)	13 939	(10 542)	25 055	(10 448)	(16 860)	536	(50 510)	(26 666)	(63 435)
Driftsresultat før avskrivninger	28 108	49 075	67 174	99 391	142 029	(26 183)	(18 215)	(65 307)	(41 918)	(97 688)
Annen informasjon										
Eiendeler	1 493 173	1 524 589	1 493 173	1 524 589	1 521 887	588 197	484 026	588 197	484 026	464 101
Forpliktelser	934 508	999 758	934 508	999 758	967 107	441 522	505 920	441 522	505 920	390 971
Investeringer i perioden	1 800	29 368	62 811	29 368	103 865	-	496	3 158	496	8 471

SEGMENTINFORMASJON

ELIMINERINGER

HURTIGRUTEN KONSERN

	2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007	2. kvartal 2008	2. kvartal 2007	Hittil i år 2008	Hittil i år 2007	Året 2007
Salgsinntekter	(23 618)	(21 759)	(29 939)	(27 892)	(59 117)	883 829	862 634	1 344 813	1 325 288	2 773 446
Kontraktsinntekter	-	-	-	-	-	226 773	206 094	546 521	501 153	979 037
Sum driftsinntekter	(23 618)	(21 759)	(29 939)	(27 892)	(59 117)	1 110 602	1 068 728	1 891 334	1 826 441	3 752 483
Personalkostnader	-	-	-	-	-	355 712	335 916	685 209	660 405	1 411 526
Andre driftskostnader	(23 618)	(21 759)	(29 939)	(27 892)	(59 117)	551 049	484 093	1 052 040	927 376	1 909 048
Av- og nedskrivninger	-	-	-	-	-	107 161	115 216	217 728	231 804	453 237
Andre tap/(gevinster)/(inntekter) - netto	-	-	-	-	199	7 877	(467)	2 493	(21 482)	32 073
Driftsresultat	-	-	-	-	(199)	88 803	133 970	(66 136)	28 338	(53 402)
Netto finansposter	-	-	-	-	199	(69 346)	(39 110)	(129 281)	(71 794)	(189 780)
Resultat før skatt for videreført virksomhet	-	-	-	-	-	19 457	94 860	(195 417)	(43 456)	(243 182)
Resultat før skatt for avviklet virksomhet	-	-	-	-	-	6 506	7 393	9 340	9 750	19 625
Resultat før skatt	-	-	-	-	-	25 963	102 253	(186 077)	(33 706)	(223 557)
Driftsresultat før avskrivninger	-	-	-	-	(199)	195 964	249 186	151 592	260 142	399 835
Annen informasjon										
Eiendeler	(90 227)	(117 841)	(90 227)	(117 841)	(66 790)	7 895 536	7 951 377	7 895 536	7 951 377	7 714 129
Forpliktelser	(90 227)	(117 841)	(90 227)	(117 841)	(66 790)	6 206 584	6 298 897	6 206 584	6 298 897	5 926 065
Investeringer i perioden	-	-	-	-	-	53 711	654 248	141 753	654 248	719 910

NOTER

Note 1 Regnskapsprinsipper

Delårsregnskapet for konsernet inkluderer Hurtigruten ASA med datterselskaper og tilknyttede selskaper. Delårsregnskapet er avlagt i samsvar med IAS 34 om delårsrapportering. Delårsregnskapet inneholder ikke alle opplysninger som vil fremgå av et årsregnskap avlagt i samsvar med alle aktuelle IFRS-standarder, og bør leses i sammenheng med konsernregnskapet for 2007.

Årsrapporten for konsernet for 2007 kan fås ved henvendelse til selskapets hovedkontor eller på www.hurtigruten.com. En beskrivelse av de regnskapsprinsipper som er benyttet i delårsregnskapet finnes i regnskapsprinsipnotene i årsrapporten for 2007.

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet har det vært benyttet estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater.

Note 2 Klassifisering av "ikke videreført virksomhet"

"Ikke videreført virksomhet" er en foretaksdel som enten er avhendet, eller er klassifisert som holdt for salg. I henhold til IFRS 5 "Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet", skal slike klassifiseres atskilt fra øvrige resultater gjennom en egen linje i resultatregnskapet. Tilsvarende skal eiendeler og forpliktelser knyttet til slike presenteres (brutto) separat fra andre eiendeler og forpliktelser i balansen.

På bakgrunn av planlagt og gjennomført realisasjon av virksomhet i konsernet, er selskapene KS Offshore Tjeld og Bergenske Reisebyrå klassifisert som ikke videreført virksomhet. Sammenligningstall i resultatregnskapet for 2007 er omarbeidet etter samme prinsipp.

I tillegg til KS Offshore Tjeld og Bergenske Reisebyrå er det på bakgrunn av pågående prosess med salg av et av hurtigruteskipene fra 1990-generasjonen også inkludert bokført verdi og påhvilende langsiktig gjeld på dette i balansen. Da det ikke er fastsatt konkret hvilket skip som skal selges, er beløpene beregnet som et gjennomsnitt av konsernets 6 skip i denne generasjonen.

Note 3 Finansiell risikostyring

Det foreligger potensielle risiki og usikkerheter som kan komme til å påvirke konsernselskapenes drift i de gjenværende seks måneder av regnskapsåret og som kan få de virkelige resultater til å avvike fra forventede og historiske resultater. Ytterligere informasjon om konsernets viktigste risiki og usikkerheter er tatt med i siste årsberetning som er publisert på hjemmesiden <http://www.hurtigruten.com>.

Det har ikke vært noen vesentlige endringer i finansiell risikostyring inkl. rentesatser og valutarisiko siden årsrapporten 2007 ble offentliggjort.

Note 4 Opplysninger om segment

Som følge av endringer i konsernets interne rapporteringsstruktur er segmentrapporteringen endret fra 1. januar 2007. Tidligere har underkonsernet Bergenske reisebyrå og Hurtigruten Hotels AS vært rapportert under forretningsområdet Explorer. Fra og med 1. januar 2007 er disse rapportert under Øvrig virksomhet. Informasjon for tidligere perioder er omarbeidet for sammenligningsformål

Note 5 Korrigering av tidligere års feil

Det ble i fjerde kvartal 2007 avdekket og korrigert feil som skyldes forhold fra tidligere år med totalt 32,5 millioner kroner. Korrigeringer av tidligere års feil før 2005 er ført mot egenkapitalen, mens feil for 2006 er korrigert i resultatregnskapet for 2006. For alle forholdene gjelder at effekten fremkommer som endring i egenkapitalen per 1. januar 2007.

Note 6 Opptak og nedbetaling av gjeld

Konsernet har i første halvår 2008 tatt opp ny gjeld med 132 millioner kroner, mens betalte avdrag utgjør 173 millioner kroner. Dette gir en total langsiktig gjeld per andre halvår på 4 539 millioner kroner, herav er 438 millioner kroner klassifisert som 1. års avdrag.

"Financial Covenants" er som følger:

- Arbeidskapitalen inkludert ubrukte trekkrettigheter skal være positiv.
- Hurtigruten ASA skal under lånets løpetid ha en fri likviditetsbeholdning på 200 millioner kroner.
- EBITDA skal være større enn konsernets årlige gjeldsforpliktelser og utbyttebetalinger, eller konsernets frie likviditetsbeholdning inkludert ubrukte trekkrettigheter skal være minst 350 millioner kroner
- Egenkapitalandel på 22,5 prosent, hvor konvertibelt obligasjonslån utstedt av Hurtigruten ASA regnes som egenkapital i relasjon til låneavtalene. Det er krav om egenkapitalandel på 25 prosent fra og med 30. september 2009 til og med 30. juni 2010, og fra og med 30. september 2010 er egenkapitalkravet 27,5 prosent.

Note 7 Estimaterdringer

Tap på kontrakter knytter seg til avtale med Troms fylkeskommune om drift av hurtigbåter og fylkesvegferger. Kontrakten gir betydelig underskudd som følge av at økninger i bunkerskostnader samt faktisk passasjerutvikling ikke gir rett til å regulere kontraktsinntektene. Kontrakten utløp 31. desember 2007, men Troms fylkeskommune har en ensidig rett til forlengelse av kontrakten på tre ganger ett år, herav er to års forlengelse allerede erklært. I henhold til IAS 37, ble det ved årsskiftet foretatt en avsetning knyttet til kontrakten på 59,4 millioner kroner. Som følge av vesentlig økning i bunkerspris første halvår 2008, som også er forventet å vedvare, er det foretatt en ytterligere avsetning på 30 millioner kroner.

Note 8 Betingede utfall

I forbindelse med salg av aksjer i Nor-Cargo Holding AS i 2004 er konsernet av den oppfatning at salget kommer inn under den såkalte fritaksmodellen. Dette medfører skattefritak på aksjegevinsten. Ofotens Ligningskontor fattet i 2006 vedtak om at aksjegevinsten ikke kommer inn under fritaksmodellen, slik at gevinsten er skattepliktig. Hurtigruten gjorde en avsetning for skatten knyttet til gevinsten i 2006 regnskapet med 79 millioner kroner. Saken ble brakt inn for tingretten i 2007 der Ofoten Ligningskontor fikk medhold. Saken er anket inn for lagmannsretten der den skulle vært behandlet i løpet av mai 2008. Saken er omberammet til oktober 2008.

Hurtigruten har krevd kompensasjon fra myndighetene for den NOx-avgiften som relaterer seg til oppfyllelsen av Hurtigruteavtalen samt økte bunkerskostnader, men situasjonen er foreløpig ikke avklart. I regnskapet for 2007 er NOx-avgiften kostnadsført med 60,5 millioner kroner. I regnskapet for første halvår 2008 er NOx-avgiften kostnadsført med 6,2 millioner kroner etter at det er tatt inn en avgiftsreduksjon på 22 millioner kroner som følge av at Hurtigruteskipene er innmeldt i NOx-fondet. NOx-fondets medlemmer forplikter seg kollektivt til å redusere sine utslipp med til sammen 30 000 tonn NOx fordelt på 2 000 tonn i 2008, 4 000 tonn i 2009 og 24 000 tonn i 2010. Statens forurensningstilsyn vil følge opp at fondet når sine mål. Dersom målene ikke nås

kan medlemmene pålegges å betale full avgift for sin andel av utslippene. Et slikt pålegg vil beregnes ut fra prosentvis andel av ikke oppnådd kollektiv målsetning

Fra og med annet halvår 2007 ble Hurtigruten inkludert i ordningen med nettolønn for den del av bemanningen som inngår i sikkerhetsbemanningen. I regnskapet for 2007 var kompensasjon for nettolønn ført som kostnadsreduksjon med 48,5 millioner kroner. Beløpet var da ikke utbetalt fra Staten da i påvente av at diskusjonen vedrørende NOx-avgiften skulle slutføres. Kompensasjon for nettolønn er nå utbetalt fra Staten for andre halvår 2007 og de terminer som er forfalt i 2008.

Note 9 Sesongbasert virksomhet

Hurtigrutetrafikken langs norskekysten er en syklisk virksomhet med hovedsesong i perioden mai – september (> 50 % belegg disse månedene). Konsernets seilingsplan og flåte er i henhold til Hurtigruteavtalen med staten den samme gjennom hele året med kun mindre unntak.

For Ferges og Hurtigbåter anses perioden juni – august å være høysesong. Dette er i hovedsak knyttet til høy bilferieturisme i Nordland fylke (inkludert Lofoten og Vesterålen) i perioden.

Explorervirksomheten er syklisk ut fra at virksomheten er konsentrert rundt tre geografiske områder (i ulike perioder av året) med ett (to) skip; Antarktis, Grønland og cruiset mellom Antarktis og Arktis. I tillegg har konsernets virksomhet på Svalbard (Spitsbergen Travel) en hovedsesong som strekker seg fra mars til august.

Erklæring fra styret og administrerende direktør

Vi erklærer etter beste overbevisning at halvårsregnskapet for perioden 1. januar til 30. juni 2008 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 – Delårsrapportering, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at halvårsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på halvårsregnskapet, de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt av vesentlige transaksjoner med nærstående.

Narvik, 22. august 2008
Styret i Hurtigruten ASA

Per Arne Watle
Styreleder

Marit Skog
Styrets nestleder

Per Heidenreich
Styremedlem

Berit Kjøll
Styremedlem

Olaf Larsen
Styremedlem

Ingvild Myhre
Styremedlem

Anton Abrahamsen
Styremedlem

Viviann Ekanger
Styremedlem

Olav Fjell
*Administrerende
direktør*

Til Styret i Hurtigruten ASA

Uttalelse vedrørende begrenset revisjon av delårsrapportering

Vi har foretatt en begrenset revisjon av vedlagte konsoliderte sammendratte balanse for Hurtigruten ASA pr. 30.06.2008 og tilhørende konsoliderte sammendratte resultatregnskap og oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for seks månedersperioden avsluttet denne dato. Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsrapporteringen i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting". Vår oppgave er å avgi en uttalelse om delårsrapporteringen basert på vår begrensede revisjon.

Omfanget av den begrensede revisjonen:

Vi har utført vår begrensede revisjon i samsvar med standard for begrenset revisjon 2410 "Begrenset revisjon av delårsregnskaper, utført av foretakets valgte revisor". En begrenset revisjon av en delårsrapportering består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En begrenset revisjon har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med revisjonsstandarder fastsatt av Den norske Revisorforening, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet om at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Vi har ved vår begrensede revisjon ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at den vedlagte konsoliderte sammendratte delårsrapporteringen i det alt vesentlige ikke er utarbeidet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting".

Tromsø, 22. august 2008

PricewaterhouseCoopers AS

Kent-Helge Holst

Statsautorisert revisor